

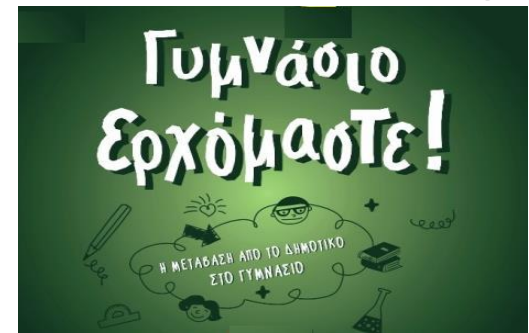
«Ανάπτυξη προγραμμάτων μετάβασης για μαθητές με εσα ή /και αναπηρία: Βασικές αρχές και προτάσεις»

Κυρατσώ Τσιόπα
Σχολική Σύμβουλος
11^{ης} Περιφέρειας ΕΑΕ

Αναγκαιότητα

- Η μετάβαση των μαθητών σε ένα νέο περιβάλλον τάξης ή σχολείου με νέα χαρακτηριστικά, είναι μια σημαντική διαδικασία και επιβάλλει πάντα προσαρμογή στις νέες συνθήκες τόσο **του μαθητή, όσο και της οικογένειας και των εκπαιδευτικών.**
- Η Παιδαγωγική Ψυχολογία μέσα από τη **συστημική προσέγγιση**, δίνει ιδιαίτερη έμφαση στις διαδικασίες μετάβασης των μαθητών σε διαφορετικό σχολείο ή βαθμίδα εκπαίδευσης αλλά και στην ενήλικη ζωή.

Αναγκαιότητα

- Η διαδικασία μετάβασης αποτελεί ισχυρό παράγοντα **επιρροής της ψυχικής υγείας** και είναι πιθανό να επηρεάσει αρνητικά την ακαδημαϊκή επίδοση και την ψυχοκοινωνική προσαρμογή των μαθητών.
- Περιλαμβάνει όλες τις περιπλοκές που συνεπάγεται μια αλλαγή και φαίνεται να **πλήττει ιδιαίτερα τους μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες (εεα)**.

Αναγκαιότητα

- Ορίζεται ως μια «διαδικασία προσανατολισμένη στο αποτέλεσμα» η οποία περιλαμβάνει παροχή ποιοτικών υπηρεσιών με στόχο την πρόσβαση, τη συμμετοχή και ανταπόκριση του μαθητή στους στόχους του ΑΠΣ, στην εργασία στη συνέχεια και σε άλλους ρόλους στη ζωή του, με στόχο τη βελτίωση της ποιότητας της ζωής του ατόμου με εεα.

Αναγκαιότητα

- Ο υψηλός βαθμός επικινδυνότητας που χαρακτηρίζει τη συγκεκριμένη ομάδα σχετίζεται
- Με τα ατομικά χαρακτηριστικά
- Τα δομικά και λειτουργικά χαρακτηριστικά του νέου σχολικού πλαισίου
- Τις δυσκολίες στις ακαδημαϊκές τους επιδόσεις

Η διαδικασία μετάβασης - ΕΑΕ

- Η μετάβαση του παιδιού με εσα σε ένα νέο περιβάλλον τάξης ή σχολείου δεν είναι κάτι που συμβαίνει ατομικά σε κάθε παιδί .
- Είναι μια κοινωνική εμπειρία η οποία ταυτόχρονα βιώνεται από έναν ευρύ αριθμό ατόμων που σχετίζονται με το παιδί και αφορούν:
 - την οικογένεια,
 - τους εκπαιδευτικούς και την
 - ευρύτερη κοινότητα.

Μετάβαση στη σχολική σταδιοδρομία

- από την οικογένεια στο νηπ/γείο
- από το νηπ/γείο στο δημοτικό
- από το δημοτικό στο Γυμνάσιο
- από το Γυμνάσιο στο Λύκειο
- από το Λύκειο στην ενήλικη ζωή
- αλλαγής σχολείου
 - από το γενικό σχολείο στο ειδικό
 - από το ειδικό στο γενικό

- Η έννοια της μετάβασης δεν περιορίζεται μόνο στη σύνδεση δραστηριοτήτων του σχολείου φοίτησης με το σχολείο υποδοχής, αλλά επεκτείνεται και σε άλλους στόχους όπως στην **προετοιμασία του σχολείου υποδοχής για την ομαλή ένταξη του μαθητή.**

Βασικές Αρχές

- Η πορεία και τα αποτελέσματα της διαδικασίας της μετάβασης των μαθητών συνδέονται με ορισμένους παράγοντες που σχετίζονται με αρχές όπως:
- την αρχή της ατομικότητας και της διαφοροποίησης την αρχή της συνεργασίας (μεταξύ των δ/ντών, εκπ/κών με γονείς, μεταξύ εκπαιδευτικών, με τους θεραπευτές)
- την αρχή της συνέχειας που αναφέρεται στην εναρμόνιση των βαθμίδων
- **Εμπλοκή** των γονέων, των ιδίων των μαθητών, της εκπαιδευτικής και ευρύτερης κοινότητας

Παράγοντες επιτυχούς έκβασης

Επιπλέον, κρίσιμης σημασίας για την επιτυχία της μετάβασης του μαθητή με εσα θεωρείται:

- ο **έγκαιρος σχεδιασμός** (προσβασιμότητα στα ΑΠΣ και στα χώρο)
- η **κατάλληλη προετοιμασία του μαθητή**
- η **συνεχής και κατάλληλη της υποστήριξη του μαθητή και της σχολικής μονάδας**
- Η **ενδυνάμωση της οικογένειας**

Προτάσεις 1

- Έγκαιρη ενημέρωση των γονέων του μαθητή με εσα (Φεβρουάριος-Μάρτιος) για υποβολή αιτήματος στο ΚΕΔΔΥ, αποκλειστικά αρμόδιο για τον καθορισμό του κατάλληλου πλαισίου φοίτησης.
- Στην περίπτωση αλλαγής σχολείου ή βαθμίδας εκπαίδευσης μαθητή με εσα, **επικοινωνία των δ/ντών των δύο σχολικών μονάδων** με βάση τα στοιχεία της γνωμάτευσης του ΚΕΔΔΥ
- Ενημέρωση του Συλλόγου Διδασκόντων και διερεύνηση αυτών που θα αναλάβουν το πρόγραμμα

Προτάσεις 2

- ο Δ/ντής του σχολείου αποστολής ενημερώνει τη σχολική μονάδα υποδοχής για την **αποστολή του ατομικού φακέλου του.**

Γ6/128/27-4-90 ΥΠ.Ε.Π.Θ. Εγγραφές μετεγγραφές μαθητών με ειδικές ανάγκες, ΦΕΚ 449/ 3-4-07

- ο Δ/ντής του σχολείου υποδοχής φροντίζει έγκαιρα για τροποποιήσεις του φυσικού περιβάλλοντος (ράμπα, οπτικό κουδούνι, ειδικές τουαλέτες, υλικοτεχνική υποδομή κλπ)

Προτάσεις 3

Σημαντικός ο ρόλος

- των ατόμων (εκπαιδευτικών, ΕΕΠ) που θα εμπλακούν στο πρόγραμμα αρχικά από το σχολείο αποστολής και μετέπειτα από το σχολείο υποδοχής.
- του δάσκαλου της τάξης και του εκπαιδευτικού ειδικής αγωγής (ιδιώτης ή δημόσιος), καθώς και η ενημέρωση (μέσω ανάλογων προγραμμάτων) και προετοιμασία των μαθητών **όλης της τάξης** (όχι μόνο του τμήματος όπου φοιτούν παιδιά με εσα γιατί αλλάζει η σύνθεση των τμημάτων)
- **Η ΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΣΥΜΜΑΘΗΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΚΥΡΙΑΡΧΟ ΠΑΡΑΓΟΝΤΑ.**

Προτάσεις 4

- Οι εκπαιδευτικοί των Τμημάτων Ένταξης **επικοινωνούν και επισκέπτονται**, τις γειτονικές σχολικές μονάδες **κατώτερης βαθμίδας** εκπαίδευσης από όπου αποστέλλονται εγγραφές μαθητών στο σχολείο τους. Συνεργάζονται για την μετάβαση των μαθητών τους με εεα σε σχολικές μονάδες **ανώτερης βαθμίδας** εκπαίδευσης.
- Στις σχολικές μονάδες που έχουν συσταθεί **ΕΔΕΑΥ**, το έργο της μετάβασης αναπτύσσεται από τα μέλη της (Εκπ/κός, Ψυχολόγος, ΚΛ).

Προτάσεις 5

- Όσον αφορά στις ΣΜΕΑΕ, Β/θμιας Εκπαίδευσης, που έχουν εργαστήρια, θα ήταν θεμιτό να γνωρίζουν έγκαιρα και σε ποιο εργαστήριο θα ενταχθούν οι νέοι μαθητές προκειμένου να γίνει ο προγραμματισμός των καθηγητών ειδικοτήτων που θα απαιτηθούν.
- **ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ!** Ανάπτυξη Προγραμμάτων μετάβασης στην ενήλικη ζωή για τους τελειόφοιτους από τις ΣΜΕΑΕ Δ/θμιας

Προτάσεις 6

- Ανάπτυξη προγράμματος μετάβασης όταν πρόκειται για τη μεταγραφή μαθητή από σχολείο τυπικής ανάπτυξης σε ειδικό σχολείο με την υποστήριξη του εκπαιδευτικού και του ΕΕΠ της ΣΜΕΑΕ ή το αντίθετο.

ΑΠΣ – Διαδικασία Μετάβασης

- Εξετάζοντας τα ισχύοντα ΑΠΣ παρατηρούμε μια σύντομη αναφορά στα ΑΠ και το ΔΕΠΠΣ του ν/γ (ενδεικτική αναφορά σε δραστηριότητες) ενώ δεν υπάρχει αντίστοιχη αναφορά στα ΔΕΠΠΣ του Δημοτικού σχολείου και στο ΑΠ της Ειδικής Αγωγής.

Επίλογος

- Όπως προκύπτει από τα μέχρι τώρα διεθνή ερευνητικά δεδομένα και πρακτικές κρίνεται αδιαμφισβήτητη η αναγκαιότητα συστηματικής και κατάλληλα σχεδιασμένης υλοποίησης προγραμμάτων Μετάβασης μαθητών με αναπηρία, ταυτόχρονα όμως κρίνεται αναγκαία η διαμόρφωση θεσμικού πλαισίου.

- Ευχαριστώ για την προσοχή σας